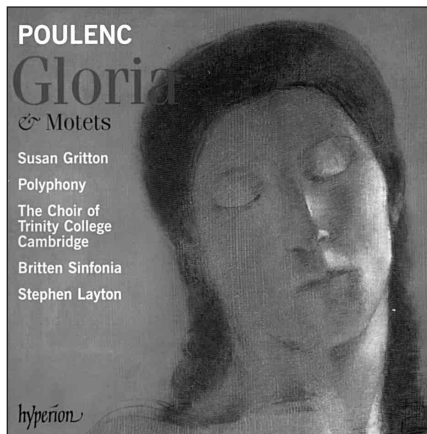

CD's

STEPHEN Layton met zijn prachtige gemengde koor Polyphony hebben we eerder al voorgesteld, maar het is een waar genoeg hem opnieuw aan het werk te horen. Op het programma staat ditmaal groots religieus werk van Poulenc: een lang maar machtig *Gloria*, een *Salve Regina*, vier motetten voor de vasten, evenveel voor de kersttijd en ten slotte een uitbundig *Exultate Deo*.

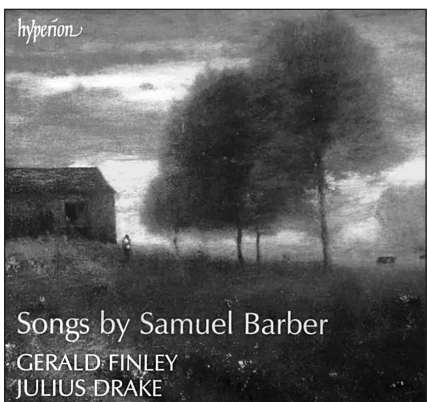
Hoe Poulenc aan zo'n katholiek werk komt, bleef lange tijd een raadsel, maar het tekstboekje verhaalt treffend de achtergrond. In 1936 verongelukte een vriend. Voor de componist bleek dit tragische voorval de start van een bezinning over de fragiliteit van het leven. Een tocht naar het heiligdom van Rocamadour werd het keerpunt dat hem terugleidde naar het geloof van zijn jeugd.

De *Litanies à la Vierge Noire* werden ook het begin van een hele reeks religieuze muziekwerken, met de vier boete- en vastenmotetten als een eerste hoogtepunt. Het *Exclamavit Jesus* (Toen riep Jezus met luide stem...) uit het derde motet is adembenemend. In volle oorlog schrijft de componist een overheerlijk *Exultate Deo* en een *Salve Regina*, zij het 'in klagende stijl'. Jubel om Gods redding en smeekbede tot Maria: een antwoord op de tijden van grote droefenis.

Poulenc werd door zijn tijdgenoten soms bestempeld als *moine et voyou*, monnik en deugniet. Een zekere dubbelheid in zijn karakter zal hen niet zijn ontgaan. Maar zijn beide houdingen zo fundamenteel verschillend? Loopt niet juist doorheen iedere mens de waterscheiding van goed en kwaad? *Exultate!* (JC)

Poulenc, *Gloria & Motets*, door Susan Gritton (sopraan), Polyphony, het koor van Trinity College in Cambridge, de Britten Sinfonia, het geheel onder de leiding van Stephen Layton, Hypérion (distributie Laval), CDA 67623, 20,50 euro (prijs onder voorbehoud).

De Amerikaanse componist Samuel Barber (1910-1981) geniet overwegend bekendheid vanwege zijn instrumentale werken. Maar hij is ook een bijzonder knap songwriter, wat ook te voelen is in zijn operawerk. Wellicht had dat te maken met zijn eigen goede zangstem, of misschien wel met zijn tante Louise, die een professionele zangeres was.

In elk geval is Barber een componist die schier moeiteloos onthoudbare melodieën op het papier kreeg. Barber is een vakman zoals eertijds Schubert was: bijzonder vloeiende melodieën, knappe opbouw en echte gevoelens, die hij evenwel goed in de hand hield. Maar de componist was te eigenwijs om zich tot een of andere stijl te beperken.

Liederen staan of vallen met de kwaliteit van de tekst en het dient gezegd dat Samuel Barber blijkbaar een goede neus had voor kwaliteitsvolle poëzie. Deze opname bevat werk of vertalingen van de hand van James Joyce, Rilke, W.H. Auden en Mathew Arnold. De cd bevat twee van Barbers liedcycli uit het begin van de jaren 1950: de *Hermit Songs* en de *Mémoires passagères*. De eerste op teksten van anonieme Keltische monniken. De tweede schreef hij voor een duo met Poulenc als pianist!

Een mooie ontdekking, deze cd, waarin we ook Barbers gevoel voor humor kunnen bespeuren. Maar het mooiste lied werd toch voor het laatst bewaard: *Dover Beach*. (JC)

Samuel Barber, *Songs*, door Gerald Finley (bariton), Julius Drake (piano) en het Aronowitz Ensemble, Hypérion (distributie Laval), CDA 67528, 20,50 euro (prijs onder voorbehoud).

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

KRACHT VAN KRUIDEN

HER EN DER zijn in de buurt van een ziekenhuis nog steeds kruidtuinen te vinden. Maar ook kloosters en abdijen hadden vaak hun eigen kruidtuin. In Postel hebben de norbertijnen deze nog steeds en houden die ook in ere.

Broeder Guy Van Leemput ontfermt er zich over en somt in dit boek zijn kruiden op (plus nog enkele die in Postel niet zijn te vinden). Eerst maakt hij de lezer echter wegwijs in de belangrijke stoffen die kruiden bevatten evenals hun werking op de mens bij gebruik. Een beetje wetenschappelijk, maar zeker niet uitsluitend voor ingewijden. Dan volgt een lijst met aandoeeningen en de kruiden die erbij kunnen helpen, natuurlijk met opgave van de mogelijke wijze van innemen.

Tot slot volgen meer dan honderd bladzijden met een overzicht van geneeskrachtige kruiden, gerangschikt volgens de officiële Nederlandse benaming. Uitsluitend gewapend met dit boek, kunt u echter niet op pad om kruiden te zoeken, want afbeeldingen zijn er nauwelijks in te vinden. Wel is ook de wetenschappelijke naam vermeld, zodat u in menig kruidenwinkel alvast het juiste kruid vindt om weer beter te worden. (TH)

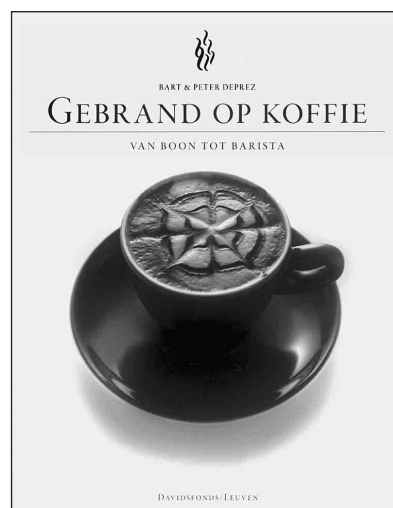
Guy Van Leemput, *Het kruidenboek van broeder Guy*, Altiora, Averbode, 2008, 150 blz., 19,50 euro, ISBN 978 90 317 2628 8.

KOPJE TROOST

BART EN PETER Deprez, broers-koffiebranders, schrijven een boek met daarin echt wel alles over koffie. Het begint met de geschiedenis, de plant, vervolgt met het branden, het roosteren en het zetten. En alsof dat nog niet volstaat, volgen alle soorten manieren waarop de zwarte drank wordt bereid plus nog enkele recepten.

Ondergetekende leerde alvast hoe de wijze van koffiezetten voortdurend verandert. De oudste is de Turks-Arabische, waarbij fijngemalen koffie in een kannetje wordt gekookt. Een zonde, want er gaat in dat geval een groot deel van het aroma verloren. Vanaf de jaren 1950 werd gezworen bij de zogeheten percolator, maar ook deze methode blijkt inmiddels te hebben afgedaan. Vandaag moet iedereen een espressomachine in huis hebben of – even trendy – een cafetière, waarbij grof gemalen koffie in een glazen kan trekt en het maalsel naar beneden wordt gedrukt.

Volgens de auteurs is het niet bewezen dat koffie je wakker houdt, evenmin dat je eraan verslaafd kunt geraken. Integendeel, het boek besluit met een lofrede op de koffie als geneeskrachtige drank. Het zwarte goedje zou het mentaal functioneren bevorderen en een positief effect hebben op een al te hoge bloeddruk. Maar ja, de auteurs zijn dan ook koffiebrander en barista. Voor wie niet weet wat dat laatste inhoudt: professionele koffiezetters. (EDS)

Bart & Peter Deprez, *Gebrand op koffie. Van boon tot barista*, Davidsfonds, Leuven, 2008, 143 blz., 27,50 euro, ISBN 978 90 5826 514 2.

ACHTER DE KLOOSTERMUREN

OVER de beroemde regel van Benedictus is de voorbije jaren al veel geschreven. Vaak was dat historisch van aard. De beroemde regel, als het ware een handleiding voor het leven van monniken, is immers een monument uit de westerse cultuur. De regel bepaalde immers het kloosterleven, dat op zijn beurt gestalte gaf aan het hele religieuze leven van ons continent maar ook aan de economie en de cultuur van het Westen.

Benedictijn Bertrand Rollin was tot zijn overlijden monnik van de abdij van En Calcat in Frankrijk. Als novicemeester moest hij er jonge monniken inleiden in het kloosterleven. In dit boek leest de benedictijn met ons de oude regel en probeert hij erg nauwgezet de diepe spiritualiteit achter de talrijke vermaningen naar boven te halen. Een rode draad is de bewuste keuze die de monnik maakt vanuit een evangelische beweging. Bertrand Rollin is behoorlijk realistisch in zijn beschouwingen, durft een en ander te relativiseren, en precies daardoor lijkt hij de geest van de oude Benedictus goed te vatten.

Een voorbeeld? De vermaning dat de monniken pas echte monniken zijn, 'als ze leven van het werk van hun handen', doet de auteur vermoeden dat dit reeds problematisch was in Benedictus' tijd. Rollin tamelijk gevat: „Rijkdom en armoede van kloosters zijn altijd een van de zwakste punten van het monastieke leven geweest.” (EDS)

Bertrand Rollin, *De regel van Benedictus beleven*, Lannoo, Tielt, 2008, 321 blz., 19,95 euro, ISBN 978 9020 978353.

